

२

Pradosham presents

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः

नित्यपूजा विधि: - शिव पञ्चायतन पूजा

**Shiva Panchayathana Pooja/
Pradosha Pooja Vidhi**

*Concise compilation of various Veda
Mantras and Pooja procedures
for Pradosha Pooja/daily pooja*

www.pradosham.com

Published by : Pradosham

नित्यपूजा विधि: - शिव पञ्चायतन पूजा

Shiva Panchayathana Pooja/Pradosha Pooja Vidhi

Dedicated to : All known and unknown Bakthas

FOR INTERNAL CIRCULATION ONLY

First Edition **21.8.2006** - 151st pradosham - Pocket size/A4 size version -

Corrected edition : 12.07.2007 - 100 copies each

© All Rights reserved by **www.pradosham.com**

For enquiries : reachegopal@gmail.com

Sanskrit Edition - compiled and presented by **Eshwar.Gopal, Pradosham**

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः
नित्यपूजा विधिः - शिव पञ्चायतन पूजा

Pradosham is pleased to present "Nitya Pooja Vidhi - Shiva PanchAyathana Pooja". This book covers most of the sequence that we follow during Pradosha Pooja. We hope - this 'one-for-all' - 'easy-to-carry' pocket edition would be found useful.

This can be used for daily pooja as well with slight alteration. Please consult the learneds to choose the correct path. Corrections, if any, would be carried in our future editions. As far as possible, we have given a brief meaning prior to starting of each segment, this will make you understand the meaning before reciting the verse.

We thank everyone, including Shri Paranur Sundaresan, Shri. Kumar Iyer, for helping us to complete this project.

We dedicate this book to Bhagawan Shri. Ramana Maharshi's Paadham.

EVER IN THE SERVICE OF LORD,
PRADOSHAM

Letters we used in Sanskrit :

‡ ⇒ Gum - ‡ ⇒ Gus

द्भ ⇒ Pls. read as द्भ्य = dbhya

TABLE OF CONTENTS

<u>Sr.</u>	<u>Contents</u>	<u>Page No.</u>
<u>GANAPATHY POOJA</u>		
00.	ASANA VIDHI	04
01.	GANAPATHYATHARVA SHEERSHOPANISHAD	05
02.	GANAPATHY POOJA VIDHI	07

POORVANGA POOJA

03.	PRADHANA POOJA SANKALPAM	10
04.	GANTA POOJA	11
05.	KALASHA POOJA	11
06.	SHANKHA POOJA	12
07.	ATHMA POOJA	12
08.	PEETA POOJA	13
09.	DWARAPALA POOJA	13
10.	KUMBHA AVAHANAM	13

MAHANYASAM

11.	<u>MAHANYASAM</u>	15
	<i>11. (1). Keshanthi Paathanda Nyasam</i>	15
	<i>12. (2). Dashanga Nyasam</i>	19
	<i>13. (3). Panchanganyasha</i>	19
	<i>14. (4). Hamsagayathri</i>	20
	<i>15. (5). Diksampuda Nyasam</i>	21
	<i>16. (6). Shodashanga - Rowdreekaranam</i>	23
	<i>17. (7). Guhyadi - Masthakantham Shadanganyasam</i>	24
	<i>18. (8). Athma Raksha</i>	24
	<i>19. (9). Shivasangkalpaha</i>	25
	<i>20. (10). Hrudayaya Namaha -Purusha sooktha parayanam</i>	29
	<i>21. (11). Aprathiratham (Kavacham)</i>	30
	<i>22. (12). Prathipoorushamithyanuvaka (Nethram)</i>	31
	<i>23. (13). Tvamagne Rudranuvakha [sthatharudreeyam]</i>	32
	<i>24. (14). Panchanga Japam</i>	33

LAGUNYASAM, DHYANA, UPACHARA POOJA

25.	ASTHANGA NAMASKARAM	33
26.	LAGHUNYASAM	34
27.	DHYANA SHLOKAM	36
28.	DHYANA AVAHANA VIDHI	37
29.	SADHYO JATHAYA PANCHAKALASHESHU POOJA	39
30.	UPACHARA MANTHRAM	40
	<i>1. Sri Ganapathy Shodashopachara Pooja</i>	42
	<i>2. Sri Nandikesha Shodashopachara Pooja</i>	42
	<i>3. Sri Shiva Shodashopachara Pooja</i>	42

TABLE OF CONTENTS

<u>Sr.</u>	<u>Contents</u>	<u>Page No.</u>
4.	<i>Sri Ambika Shodashopachara Pooja</i>	42
5.	<i>Sri Sampapameshwara Shodashopachara Pooja</i>	43
6.	<i>Sri Linga Ashtothram</i>	43
7.	<i>Sri Soorya Shodashopachara Pooja</i>	45
8.	<i>Sri Vishnu Shodashopachara Pooja</i>	45
9.	<i>Sri Durga Shodashopachara Pooja</i>	45
10.	<i>Sri Lakshmi Shodashopachara Pooja</i>	46
11.	<i>Sri Saraswathi Shodashopachara Pooja</i>	46
12.	<i>Sri Subrahmanya Shodashopachara Pooja</i>	46
13.	<i>Sri Hariharaputhra Shodashopachara Pooja</i>	46
14.	<i>Sri Anjaneya Shodashopachara Pooja</i>	47

SRI RUDRA, CHAMAKA PRASHNAM

31.	NIRMALYA MANTHRAM	49
32.	SHIVA MANASA POOJA	49
33.	NANDIKESHA ANUGYA POOJA (DHYANA VIDHI)	50
34.	SRI RUDRA PRASHANAM	50
35.	CHAMAKA PRASHANAM	55
36.	DEVATHA THARPANAM	58
37.	KUMBHABISHEKAM	59-A
37.	AGHAMARSHANA SOOKTAM	59-B

VEDA SOOKTA PARAYANAM

38.	NARAYANA SOOKTAM	59-B
39.	VISHNU SOOKTAM	60
40.	DURGA SOOKTAM	61
41.	SHREE SOOKTAM	61
42.	BHOO SOOKTAM	62
43.	NEELA SOOKTAM	63
44.	MEDHA SOOKTAM	63
45.	AYUSHYA SOOKTAM	64
46.	BHAGYA SOOKTAM	65
47.	PAVAMANA SOOKTAM	66
48.	NARAYANA UPANISHAD	67
49.	AYKAMATHYA SOOKTAM	68

POOJA STHOTHRAMS

50.	GANAPATHY POOJA	68
51.	SHIVA ASHTOTHRASHATHA NAMAVALI	68
52.	SHIVOPASANA MANTHRAM	70
53.	BILVASHTAKAM	71
54.	LINGASHTAKAM	72

TABLE OF CONTENTS

<u>Sr.</u>	<u>Contents</u>	<u>Page No.</u>
 <u>UPANISHAD, SUKTAM</u> 		
84.	THAITHREEYA UPANISHAD - <i>SEEKSHAVALLI</i>	125
85.	DVIDEEYA BRAHMANANTHAVALLI	129
86.	TRUTEEYA BRAHUVALLI	131
87.	NAVAGRAHA SUKTAM	134
88.	GHANA PAATAM	136

NAMES, MONTHS, MEANINGS

89.	SEQUENCE LIST OF ABHISHEKA DRAVYAMS	137
90.	PROCEDURES TO MIX/PREPARE PANCHAGAVYAM	138
91.	MEANING OF SANSKRIT WORDS USED IN POOJA	139
92-93.	DAYS, MONTHS, SEASONS NAME	141
94.	STAR NAMES (TAMIL)	141
95.	NAME OF STARS (SANSKRIT)	142
96.	THITHI	142
97.	STARS AND RASI CHART DETAILS	143-144

----- SHUBAM - MANGALAM - OM NAMAH SHIVAYA -----

ॐ श्री गुरुभ्यो नमः

नित्य पूजा विधिः - शिव पञ्चायतन पूजा

शुभं करोति कल्याणं आरोग्यं धनसम्पदः । शत्रु बुद्धि विनाशाय दीपज्योतिः नमोऽस्तु ते ॥
दीपो ज्योतिः परं ब्रह्म दीपो ज्योतिः जनार्दनः । दीपो हरतु मे पापं सन्ध्या दीपो नमोऽस्तु ते ॥

ॐ ग॒णानां॑ त्वा ग॒णप॑तिः॑ हवामहे क॒विं क॑वी॒नामु॑पमश्रवस्तमम् ।
ज्येष्ठ॒राजं॑ ब्रह्म॒णां ब्रह्म॑णस्पत॒ आ नः॑ शृण्वन्नू॒तिभिः॑सीद॒ सादन॑म् ॥

प्रणो॑ दे॒वी सर॑स्वती॒ वाजे॑भिर्वा॒जिनी॑वती । धी॒नाम॑ वि॒त्रय॑वतु । महा॒सर॒स्वत्यै॑ नमः ।

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः । गुरुःसाक्षात् परब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ।
गुरवे सर्वलोकानां भिषजे भवरोगिणाम् । निधये सर्वविद्यानां श्री दक्षिणा मूर्तये नमः ॥
अस्मिन् गुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

ॐ नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्या सम्प्रदाय कर्तृभ्यो वंशत्रृषिभ्यो नमो गुरुभ्यो नमो महद्भ्यो
नमो गुरुभ्यः । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ ॥

ये अ॒र्वाङ्मु॑त्वा॒ पुरा॑णे वे॒दं वि॒द्वाः॑ स॒म॒भितो॑ वदन्त्या॒दित्य॑मेव ते॒ परि॑वदन्ति॒ सर्वे॑ अ॒ग्निं
द्वि॒तीयं॑ तृ॒तीयं॑ च ह॒ःस॒मिति॑ याव॒तीर्वै॑ दे॒वता॑स्ताः॒ सर्वा॑ वेद॒विदि॑ ब्राह्म॒णे व॑सन्ति॒ तस्मा॑त्
ब्राह्म॒णेभ्यो॑ वेद॒विद्भ्यो॑ दि॒वे दि॒वे नम॑स्कु॒र्यान्ना॒श्लीलं॑ की॒र्तये॑दे॒ता ए॒व दे॒वताः॑ प्रीणाति ॥

आसन विधि :

नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्मणहिताय च । जगदिहताय कृष्णाय गोविन्दाय नमो नमः ।
आब्रह्मलोकादा शेषात् आलोकालोकपर्वतात् । ये वसन्ति द्विजा देवाः तेभ्यो नित्यं नमो नमः ।
अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भुविसंस्थिताः । ये भूता विघ्नकर्तारः ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ॥
उग्रभूतापिशाचाद्याः ये च वै भूमिधारकाः । एतेषामविरोधेन ब्रह्मकर्म समारभे ॥
अपक्रामन्तु भूतानि पिशाचाःसर्वतोमुखम् । सर्वेषामविरोधेन पूजाकर्म समारभे ॥

अस्यश्री आसन महामन्त्रस्य, पृथिव्या मेरुपृष्ठ ऋषिः, अतलं छन्दः, कूर्मो देवता, आसने विनियोगः ।

पृथ्वि त्वया धृता लोकाः देवि त्वं विष्णुना धृता ।

त्वं च धारय मां देवि पवित्रं कुरु चासनम् ॥

आचम्य ।

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

प्राणायामं ।

ॐ भूः - ॐ भुवः - ॐ सुवः - ॐ महः - ॐ जनः - ॐ तपः - ॐ सत्यम्

ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।

ॐ आपो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवःसुवरोम् ।

ॐ ध्रुवन्ते राजावरुणो ध्रुवं देवो बृहस्पतिः । ध्रुवं त इन्द्रश्चाग्निश्च राष्ट्रं धारयतां ध्रुवं ॥

उत्तरोत्तराभिवृद्धिरस्तु ॥ दर्भेष्वासीनः, दर्भान् धारयमाणः ॥

॥ (१) गणपत्यथर्वशीर्षोपनिषत् ॥

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम् देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः । स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाग्ँ सस्तनूभिः । व्यशेम देवहितं यदायुः । स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः । स्वस्ति नस्ताक्षर्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ नमस्ते गणपतये । त्वमेव प्रत्यक्षं तत्त्वमसि । त्वमेव केवलं कर्ताऽसि । त्वमेव केवलं धर्ताऽसि । त्वमेव केवलं हर्ताऽसि । त्वमेव सर्वं खल्विदं ब्रह्मासि । त्वं साक्षादात्माऽसि नित्यम् ॥ (१)

ऋतं वच्मि । सत्यं वच्मि ॥ २ ॥

अव त्वं माम् । अव वक्तारम् । अव श्रोतारम् । अव दातारम् । अव धातारम् । अवानूचानमव शिष्यम् । अव पश्चात्तात् । अव पुरस्तात् । अवोत्तरात्तात् । अव दक्षिणात्तात् । अव चोर्ध्वात्तात् । अवाधरात्तात् । सर्वतो मां पाहि पाहि समन्तात् ॥ ३ ॥

त्वं वाङ्मयस्त्वं चिन्मयः । त्वमानन्दमयस्त्वं ब्रह्ममयः । त्वं सच्चिदानन्दाऽद्वितीयोऽसि । त्वं प्रत्यक्षं ब्रह्मासि । वं ज्ञानमयो विज्ञानमयोऽसि ॥ ४ ॥

सर्वं जगदिदं त्वत्तो जायते । सर्वं जगदिदं त्वत्तस्तिष्ठति । सर्वं जगदिदं त्वयि लयमेध्यति । सर्वं जगदिदं त्वयि प्रत्येति । त्वं भूमिरापोऽनलोऽनिलो नभः । त्वं चत्वारि वाक्पदानि ॥ ५ ॥

त्वं गुणत्रयातीतः । त्वं अवस्थात्रयातीतः । त्वं देहत्रयातीतः । त्वं कालत्रयातीतः । त्वं मूलाधारस्थितोऽसि नित्यम् । त्वं शक्तित्रयात्मकः । त्वां योगिनो ध्ययन्ति नित्यम् । त्वं ब्रह्मा त्वं विष्णुस्त्वं रुद्रस्त्वमिन्द्रस्त्वमग्निस्त्वं वायुस्त्वं सूर्यस्त्वं चन्द्रमास्त्वं ब्रह्म भूर्भुवः स्वरोम् ॥ ६ ॥

गुणादिं पूर्वमुच्चार्य वर्णादीं स्तदनन्तरम् । अनुस्वारः परतरः । अर्धेन्दुलसितम् । तारेण ऋद्धम् । एतत्तव मनुस्वरूपम् । गकारः पूर्वरूपम् । अकारो मध्यमरूपम् । अनुस्वारश्चान्त्यरूपम् । बिन्दुरुत्तररूपम् । नादः सन्धानम् । संहिता सन्धिः । सैषा गणेशविद्या । गणक ऋषिः । निचृद्गायत्रीच्छन्दः । गणपतिदेवता । ॐ गं गुणपतये नमः ॥ ७ ॥

एकदन्ताय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ॥ ८ ॥

एकदन्तं चतुर्हस्तं पाशमङ्कुशधारिणम् । रदं च वरदं हस्तैर्बिभ्राणं मूषकध्वजम् । रक्तं लम्बोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवाससम् । रक्तगन्धानुलिप्ताङ्गं रक्तपुष्पैः सुपूजितम् । भक्तानुकम्पिनं देवं जगत्कारणमच्युतम् । आविर्भूतं च सृष्ट्यादौ प्रकृतैः पुरुषात्परम् । एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः ॥ ९ ॥

नमो व्रातपतये । नमो गणपतये । नमः प्रमथपतये । नमस्तेऽस्तु लम्बोदरायैकदन्ताय विघ्ननाशिने शिवसुताय वरदमूर्तये नमः ॥ १० ॥

एतदथर्वशीर्षं योऽधीते स ब्रह्मभूयाय कल्पते । स सर्वविघ्नैर्न बाध्यते । स सर्वत्र सुखमेधते । स पञ्चमहापापात् प्रमुच्यते । सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति । प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति । सायं प्रातः प्रयुञ्जानो पापोऽपापो भवति । सर्वत्राधीयानोऽपविघ्नो भवति । धर्मार्थकाममोक्षं च विन्दति । इदमथर्वशीर्षमशिष्याय न देयम् । यो यदि मोहाद् दास्यति स पापीयान् भवति । सहस्रावर्तनाद्यं यं काममधीते तं तमनेन साधयेत् ॥ ११ ॥

अनेन गणपतिमभिषिञ्चति स वाग्मी भवति । चतुर्थ्यामनश्नन् जपति स विद्यावान् भवति । इत्यथर्वणवाक्यम् । ब्रह्माद्यावरणं विद्यात्र बिभेति कदाचनेति ॥ १२ ॥

यो दूर्वाङ्कुरैर्यजति स वैश्रवणोपमो भवति । यो लाजैर्यजति स यशोवान् भवति । स मेधावान् भवति । यो मोदकसहस्रेण यजति स वाञ्छितफलमवाप्नोति । यः साज्य समिद्धिर्यजति स सर्वं लभते स सर्वं लभते ॥१३॥

अष्टौ ब्राह्मणान् सम्यग् ग्राहयित्वा सूर्यवर्चस्वी भवति । सूर्यग्रहे महानुद्यां प्रतिमासत्रिधौ वा जुष्ट्वा सिद्धमन्त्रो भवति । महाविघ्नात् प्रमुच्यते । महादोषात् प्रमुच्यते । महाप्रत्यवायात् प्रमुच्यते । स सर्वविद्भवति स सर्विद्भवति । य एवं वेद । इत्युपनिषत् ॥ १४ ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः । स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳसस्तनूभिः । व्यशेम देवहितं यदायुः । स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः । स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

(२) गणपति पूजा विधिः

सङ्कल्पम् ।

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं तदेव लग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चन्द्रबलं तदेव विद्याबलं दैवबलं तदेव श्री लक्ष्मीपते तेऽङ्घ्रियुगं स्मरामि । करिष्यमाणस्य कर्मणः निर्विघ्नेन परिसमाप्त्यर्थं आदौ विघ्नेश्वर पूजां करिष्ये ॥ (एवं द्विवीची) । अपउफस्पृश्य ॥
(Recite twice from Karishya Manasya & wash your hands)

ॐ गुणानां त्वा गुणपतिः । हवामहे कविं कवीनामुपमश्रवस्तमम् । ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नृतिभिस्सीद सादनम् ॥ श्रीमन् महागणपतये नमः ॥ ॐ भूर्भुवस्सुवरोम् अस्मिन् हरिद्राबिम्बे सुमुखं सपरिवारं विघ्नेश्वरं महागणपतिं ध्यायामि । महागणपतिं आवाहयामि ।

ॐ महागणपतये नमः रत्नसिंहासनं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः पादयोः पाद्यं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः हस्तयोः अर्घ्यं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः आचमनीयं समर्पयामि ।

ॐ महागणपतये नमः स्नपयामि ।

आपोहिष्ठा मयोभुवः । तान ऊर्जे दधातन ॥ महेरणाय चक्षसे । यो वः शिवतमो रसः ।

तस्य भाजयते हनः । उशतीरिव मातरः । तस्मा अरङ्गमामवः । यस्यक्षयाय जिन्वथ ।

आपोजनयथा च नः ॥ ॐ भूर्भुवःसुवः ॥ स्नानानन्तरं आचमनीयं समर्पयामि । (offer water)

ॐ महागणपतये नमः वस्त्रार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः उपवीतार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः दिव्यपरिमळ गन्धान् धारयामि । (daub chandan)

ॐ महागणपतये नमः गन्धस्योपरि हरिद्राकुङ्कुमं समर्पयामि । (daub kumkum)

ॐ महागणपतये नमः अलङ्कारणार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः आभरणार्थं अक्षतान् समर्पयामि । (shower yellow rice)

ॐ महागणपतये नमः पुष्पमालां समर्पयामि । (garlanding the deity)

ॐ महागणपतये नमः पुष्पैः पूजयामि । (recite following mantras & shower flowers)

ॐ सुमुखाय नमः । ॐ एकदन्ताय नमः । ॐ कपिलाय नमः । ॐ गजकर्णकाय नमः ।

ॐ लम्बोदराय नमः । ॐ विकटाय नमः । ॐ विघ्नराजाय नमः । ॐ विनायकाय नमः ।

ॐ धूमकेतवे नमः । ॐ गणाध्यक्षाय नमः । ॐ फालचन्द्राय नमः ।

ॐ गजाननाय नमः । ॐ वक्रतुण्डाय नमः । ॐ शूर्पकर्णाय नमः । ॐ हेरम्बाय नमः ।

ॐ स्कन्दपूर्वजाय नमः । ॐ सिद्धिविनायकाय नमः ।

ॐ महागणपतये नमः नानाविध परिमळपत्रपुष्पाणि समर्पयामि ॥

ॐ महागणपतये नमः धूपं आघ्रापयामि ॥ (show dhoopam)

ॐ महागणपतये नमः दीपं सन्दर्शयामि ॥ (show dheepam)

ॐ महागणपतये नमः धूपदीपानन्तरं आचमनीयं समर्पयामि ॥ (pour water)

ॐ भूर्भुवःसुवः । ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।

इति प्रोक्षय ।

(प्रातः - morning) सत्यं त्वर्तेन परिषिञ्चामि ।

(सायं - evening) ऋतं त्वा सत्येन परिषिञ्चामि ।

अमृतोपस्तरणमसि - इति किञ्चिज्जलं विसृज्य । (sprinkle water)

ॐ प्राणाय स्वाहा । ॐ अपानाय स्वाहा । ॐ व्यानाय स्वाहा । ॐ उदानाय स्वाहा ।

ॐ समानाय स्वाहा । ॐ ब्रह्मणे स्वाहा । ब्रह्मणि म आत्मा अमृतत्वाय ।

ॐ महागणपतये नमः निवेदनं समर्पयामि ।।

मध्ये मध्ये अमृतपानीयं समर्पयामि । अमृतापिधानमसि ।

हस्तप्रक्षालनं समर्पयामि । पादप्रक्षालनं समर्पयामि । पुनराचमनीयं समर्पयामि ।

ॐ भूर्भुवःसुवः । पूगीफलसमायुक्तं नागवल्ली दलैर्युतम् । कर्पूरचूर्णसंयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ॥ महागणपतये नमः कर्पूर ताम्बूलं समर्पयामि ॥

नीराञ्जन मन्त्रः

तत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि । तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ॥

ॐ महागणपतये नमः कर्पूरनीराजनं सन्दर्शयामि ।

नीराजनानंतरं आचमनीयं समर्पयामि । रक्ष रक्षां धारयामि ।

ॐ श्री महागणपतये नमः वेदोक्त मन्त्रपुष्पं समर्पयामि । स्वर्णपुष्पं समर्पयामि ।

पारिजात पुष्पं समर्पयामि । छत्रं धारयामि । नृत्तं दर्शयामि । वाद्यं घोषयामि ।

गीतं श्रावयामि । आन्दोलिकां आरोपयामि । अश्वं आरोपयामि । गजं आरोपयामि ।

रथं आरोपयामि । समस्त राजोपचार-मन्त्रोपचार-वेदोपचारान् समर्पयामि ॥

अथ प्रार्थना

वक्रतुण्ड महाकाय सूर्यकोटिसमप्रभ । अविध्वं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ॥

सुमुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजकर्णकः । लम्बोदरश्च विकटो विध्वराजो गणाधिपः ।

धूमकेतुर्गणाध्यक्षो फालचन्द्रो गजाननः । वक्रतुण्डः शूर्पकर्णो हेरम्ब स्कन्दपूर्वजः ॥

द्वादशैवानि नामानि यः पठेत् श्रुणुयादपि । विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा ।

सङ्ग्रामे सर्वकार्येषु विघ्नस्तस्य न जायते ॥

महागणपतये नमः अनेक कोटी प्रदक्षिण नमस्कारान् समर्पयामि ।

(३). प्रधान पूजा सङ्कल्पं - MAIN POOJA SANKALPAM

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् । प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

ॐ भूः - ॐ भुवः - ॐ सुवः - ॐ महः - ॐ जनः - ॐ तपः - ॐ सत्यम्

ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।

ॐ आपो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवःसुवरोम् ।

सङ्कल्पः ।

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वर प्रीत्यर्थं शुभे शोभने मुहूर्ते आद्य ब्रह्मणः द्वितीय परार्धे श्वेतवराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथमेपादे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे भरतखण्डस्य मेरोः पश्चिमदिग्भागे उत्तरे पार्श्वे अरभ्य महासमुद्रतीरे केतुमाल्य वर्षे दुबै/अबुदाभि महानगर्यां प्रभवादि षष्ट्यां संवत्सरानां मध्ये -----(Year) नाम संवत्सरे ----- (उत्तरायणे/दक्षिणायने)-----ऋतौ -----मासे(month) -----पक्षे (कृष्ण/शुक्ल) -----शुभतिथौ (lunar date) वासरः वासरस्तु ----- वासरयुक्तायां (day) -----नक्षत्रयुक्तायां (star) शुभयोग शुभकरण एवङ्गुण विशेषेण विशिष्टायां अस्यां -----शुभतिथौ (lunar date), ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्री परमेश्वरप्रीत्यर्थं -----गोत्रोद्भवस्य (gothram) ----- नक्षत्रे (star) ----- राशौ जातस्य (zodiac sign) -----शर्मणः (your name) मम (अस्य यजमानस्य) -----नक्षत्रे (star) -----राशौ (zodiac sign) जातायाः -----नाम्न्याः (wife's name) मम धर्मपत्न्याश्च (अस्य यजमानस्य धर्मपत्न्याश्च) अस्माकं सहकुटुम्बानां बन्धुजनवर्गस्य क्षेम-स्थैर्य-वीर्य-विजय-आयुरारोग्य-ऐश्वर्याणां अभिवृद्ध्यर्थं धर्म-अर्थ-काम-मोक्ष चतुर्विधफल पुरुषार्थ सिद्ध्यर्थं श्री महागणपति प्रसाद सिद्ध्यर्थं, इष्टदेवता, कुलदेवता, ग्रामदेवता, गृहदेवता प्रसाद सिद्ध्यर्थं साम्बपरमेश्वरप्रसाद सिद्ध्यर्थं प्रसादेन सर्वारिष्टशान्त्यर्थं सर्वानुकूलता सिद्ध्यर्थं सर्वमनोरथ अवाप्त्यर्थं ऐहिकामुष्मिक श्रेयोभिः अभिवृद्ध्यर्थं साम्बपरमेश्वर पादारविन्दयोः अचञ्चल निष्कपट भक्तिसिद्ध्यर्थं - महा प्रदोष पुण्यकाले / नित्य पञ्चायतन / शुभ मुहूर्ते पुण्यकाल पूजां, महान्यास / लघुन्यास पुरःसर अन्योन्य सहायेन एकवार / एकादशवार, रुद्रजपयुक्त रुद्राभिषेकेन रुद्र अर्चनाञ्च करिष्ये । पूर्वोक्त पूज महान्यास तदङ्गत्वेन घण्टा पूजां, कलश पूजां, शङ्ख पूजां, आत्म पूजां, पीठ पूजां, द्वारपालक पूजां, वरुण पूजां च करिष्ये ॥ अपउपस्पृश्य ॥

ॐ ग॒णानां॑ त्वा ग॒णप॑तिः॑ हवामहे क॒विं क॒वीना॑मु॒पम॑श्रवस्तमम् ।

ज्येष्ठ॑राजं ब्रह्म॑णां ब्रह्म॑णस्पत॒ आ नः॑ शृ॒ण्वन्नृ॑तिभिस्सीद॒ सादन॑म् ॥

अस्माद् हरिद्राबिम्बाद् सुमुखं सपरिवारं विघ्नेश्वरं महागणपतिं यदासुखं यदास्थानं

प्रतिष्ठापयामि ॥ शोभनार्थे क्षेमाय पुनरागमनाय च ॥

क्षत्र॑स्य राजा वरु॑णोऽधि॒राजः॑ । नक्ष॑त्राणां॑ श॒तभि॑ष॒ग्वसि॑ष्ठः ।

तौ दे॒वेभ्यः॑ कृणु॒तो दी॒र्घमा॑युः ॥ महागणपति प्रसाद सिद्धिरस्तु ॥

(४) घण्टपूजा विधिः (Ring the bell while reciting mantra)

घण्टाय नमः । दिव्यगन्धान्धारयामि । (घण्टानादं कृत्वा) आगमार्थं तु देवानां गमनार्थं तु रक्षसां ।
कुर्यात् घण्टारवं तत्र देवताह्वानलाञ्छनम् ॥

अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भुविसंस्थिताः । ये भूता विघ्नकर्तारः ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ॥

(५) कलश पूजा विधिः

कलशं गन्ध-अक्षत-पत्र-पुष्पैः अभ्यर्च्य, कलशं स्पृष्ट्वा ।

(fill pancha-pathram with water, daub chandan/kumkum on the four sides of the vessel)

ॐ कलशाय नमः दिव्यपरिमळ गन्धान्धारयामि । (put flower, akshatha inside)

ॐ गङ्गायै नमः । ॐ यमुनायै नमः । ॐ गोदावर्यै नमः । ॐ सरस्वत्यै नमः ।

ॐ नर्मदायै नमः । ॐ सिन्धवे नमः । ॐ कावेर्यै नमः । सप्त कोटि महातीर्थान्

आवाहयामि ॥ (keep your right palm facing down on the top of the panchapathram and recite the following mantras)

कलशस्य मुखे विष्णुः कण्ठे रुद्रः समाश्रितः । मूले तत्र स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः ।

कुक्षौ तु सागराः सर्वे सप्तद्वीपा वसुन्धरा ॥ ऋग्वेदोऽथ यजुर्वेदः सामवेदो ह्यथर्वणः ।

अङ्गैश्च सहिताः सर्वे कलशाम्बुसमाश्रिताः । आयान्तु शिव पूजार्थं दुरितक्षयकारकाः ।

गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति । नर्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ॥

सर्वे समुद्राः सरितस्तीर्थानि जलदा नदाः ।

(कलश जलेन सर्वोपकरणानि सर्वपूजाद्रव्याणि च प्रोक्ष्य आत्मानञ्च प्रोक्ष्यात्) ॥

(sprinkle water from Kalasham over pooja/abhisheka items and self)

(६). शङ्ख पूजा विधि:

कलश जलेन शङ्खं प्रक्षाल्य; पुनः कलश जलेन शङ्खं गायत्र्या प्रपूरय ।

ॐ पाञ्चजन्याय नमः दिव्यपरिमळगन्धां धारयामि ।

ॐ शङ्खमूले ब्रह्मणे नमः । ॐ शङ्खमध्ये विष्णवे नमः । ॐ शङ्खाग्रे रुद्राय नमः ।

ॐ आदित्यमण्डलाय नमः । ॐ सोममण्डलाय नमः । ॐ चन्द्रशेखराय नमः ।

शङ्खं चन्द्रार्कदैवत्यं मध्ये वरुणसंयुतम् पृष्ठे प्रजापतिश्चैव अग्रे गङ्गा सरस्वति ॥

त्रैलोक्ये यानि तीर्थानि वासुदेवस्य चाज्ञया । शङ्खे तिष्ठन्ति विप्रेन्द्राः तस्माच्छङ्खं प्रपूजयेत् ॥

त्वं पुरा सागरोत्पन्नः विष्णुना विधृतः करे । पूजितः सर्वदेवैश्च पाञ्चजन्य नमोऽस्तु ते ॥

गर्भा देवारिनारीणां विशीर्यन्ते सहस्रधा । तव नादेन पाताले पाञ्चजन्य नमोऽस्तु ते ॥

ॐ पाञ्चजन्याय विद्महे पावमानाय धीमहि । तन्नः शङ्खः प्रचोदयात् ॥

(Recite 5 times silently)

अग्नेर्मन्वे प्रथमस्य प्रचेतसो यं पाञ्चजन्यं बहवःसमिधते ।

विश्वस्यां विशि प्रविविशिवाः समीमहे स नो मुञ्चत्वः हसः ॥

शङ्ख जलेन कलशं पूरयित्वा (pour water from conch to kalasham)

शिष्ट जलेन ॐ भूर्भुवःसुवो भूर्भुवःसुवो भूर्भुवःसुवः इति सर्वोपकरणानि प्रोक्ष्य आत्मानं

च प्रोक्ष्य । तच्छेषं विसृज्य । (sprinkle water over puja dravyams, on self and pour the balance water on the earth)

कलश जलेन पुनः शङ्खं गायत्र्या पूरयित्वा ॥

(pour water from Kalasham to conch, reciting Gaayathri mantram three times).

(७) आत्मपूजा विधि:

ॐ आत्मने नमः । दिव्यगन्धान् धारयामि ।

ॐ आत्मने नमः । ॐ अन्तरात्मने नमः । ॐ जीवात्मने नमः । ॐ योगात्मने नमः ।

ॐ परमात्मने नमः । ॐ ज्ञानात्मने नमः ।

समस्तोपचारान् समर्पयामि ।

देहो जीवालयः प्रोक्तो जीवो देवः सनातनः । त्यजेदज्ञाननिर्माल्यं सोऽहम्भावेन पूजयेत् ॥

(८) पीठ पूजा विधि:

पीठ पूजां करिष्ये ॥

- १) ॐ आधारशक्त्यै नमः २) ॐ मूलप्रकृत्यै नमः ३) ॐ आदिकूर्माय नमः
 ४) ॐ आदिवराहाय नमः ५) ॐ अनन्ताय नमः ६) ॐ पृथिव्यै नमः
 ७) ॐ रत्नमण्टपाय नमः ८) ॐ रत्नवेदिकायै नमः ९) ॐ स्वर्णस्तम्भाय नमः
 १०) ॐ श्वेतच्छत्राय नमः ११) ॐ कल्पकवृक्षाय नमः १२) ॐ क्षीरसमुद्राय नमः
 १३) ॐ सितचामराभ्यां नमः १४) ॐ योगपीठासनाय नमः
 समस्तोपचारान् समर्पयामि ॥

(९) द्वारपाल पूजा विधि:

द्वारपाल पूजां करिष्ये ।

ॐ पूर्वद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ धात्रे नमः	ॐ विधात्रे नमः ।
ॐ दक्षिणद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ गुहाय नमः	ॐ गणपतये नमः ।
ॐ पश्चिमद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ नन्दीश्वराय नमः	ॐ क्षेत्रपालाय नमः ।
ॐ उत्तरद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ चण्डीश्वराय नमः	ॐ भृङ्गीश्वराय नमः ।
ॐ ऊर्ध्वद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ आकाशाय नमः	ॐ अन्तरिक्षाय नमः ।
ॐ अधोद्वारे द्वारश्रियै नमः	ॐ भूम्यै नमः	ॐ पातालाय नमः ।

द्वारपाल पूजां समर्पयामि ।

(१०). कुम्भ आवाहनं

ॐ ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमतःसुरुचो वेन आवः । सबुद्धिया उपमा अस्य विष्टाःसतस्श्च योनिमसतश्च विवः । नाके सुपर्णमुपयत्पतन्तं हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षतत्त्वा । हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतं यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम् । आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियम् । भवा वाजस्य सङ्गथे । यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवनाविवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥

ॐ इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्य पाः सुरे । इन्द्रं विश्वा
अवीवृधन्त्समुद्रव्यचसङ्गिरो रथीतमः रथीनां वाजानाः सत्पतिं पतिम् ।

ॐ आपो वा इदं सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः पशव
आपोऽन्न-मापोऽमृत-माप-स्सम्राडापो विराडाप-स्स्वराडाप-श्छन्दागु-ष्यापो ज्योतीगु-ष्यापो
यजूगु-ष्याप-स्सत्यमाप-स्सर्वादेवता आपो भूर्भुवःसुवराप ओम् ॥

ॐ अपः प्रणयति । श्रद्धा वा आपः । श्रद्धामेवारभ्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । यज्ञो
वा आपः । यज्ञमेवारभ्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । वज्रो वा आपः । वज्रमेव
भ्रातृव्येभ्यः प्रहृत्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । आपो वै रक्षोघ्नीः । रक्षसामपहत्यै । अपः
प्रणयति । आपो वै देवानां प्रियं धाम । देवानामेव प्रियं धाम प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति ।
आपो वै सर्वादेवताः । देवता एवारभ्य प्रणीय प्रचरति । अपः प्रणयति । आपो वै शान्ताः ।
शान्तभिरेवास्यशुचः शमयति । देवो वः सवितोत्पुनात्वच्छिद्रेण पवित्रेणवसोः सूर्यस्य रश्मिभिः ॥

ॐ कूर्चाग्रैः राक्षसान् घोरान् छिन्दि कर्मविघातिनः । त्वामर्पयामि कुम्भेऽस्मिन् साफल्यं कुरु
कर्मणि ।

ॐ वृक्षराजसमुद्भूताः शाखायाः पल्लवत्वचः । युष्मान् कुम्भेष्वर्पयामि सर्वपापापनुत्तये ।
नालिकेरसमुद्भूत त्रिनेत्र हरसत्तम । शिखया दुरितं सर्वं पापं पीडां च मे नुद । स हि रत्नानि
दाशुषे सुवातिं सविता भगः । तं भागं चित्रमीमहे ॥

(कुम्भेषु वरुणावाहनम्) तत्त्वां यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः । अहेडमानो
वरुणेह बोध्युरुशः समा न आयुः प्रमोषीः ॥ ओं भूर्भुवःसुवरोम् । अस्मिन् कुम्भे सोमास्कन्द
स्वरूपेण वरुणमावाहयामि । वरुणस्य इदमासनम् । वरुणाय नमः । रत्नसिंहासनं समर्पयामि ।

पादयोः पाद्यं समर्पयामि । अर्घ्यं समर्पयामि । आचमनीयं समर्पयामि । शुद्धोदक स्नानं
समर्पयामि । स्नानानन्तरम् आचमनीयं समर्पयामि । वस्त्र, यज्ञोपवीत, आभरणार्थं अक्षतान्

समर्पयामि । दिव्य परिमळगन्धां धारयामि । गन्धस्योपरि हरिद्रा कुङ्कुमं समर्पयामि । पुष्पमालां
समर्पयामि । पुष्पैः पूजयामि ॥

ॐ गङ्गायै नमः । ॐ यमुनायै नमः । ॐ गोदावर्यै नमः । ॐ सरस्वत्यै नमः ।

ॐ नर्मदायै नमः । ॐ सिन्धवे नमः । ॐ कावेर्यै नमः । ॐ तीर्थराजाय नमः ।

ॐ प्रचेतसे नमः । ॐ स्वरूपिणे नमः । ॐ अपाम्पतये नमः । ॐ मकरवाहनाय नमः ।

ॐ जलाधिपतये नमः । ॐ पाशहस्ताय नमः । ॐ वरुणाय नमः ।